



Foto Saxifraga - Kees Marijnissen

De bittervoorn is een klein, hooggebouwd visje dat er meestal witgrijs uit ziet met een opvallende blauwgroene lengtestreep op de achterste helft van het lichaam en rode ogen. Een paarijp mannetje voegt hier nog een paarserode gloed over het lichaam aan toe en kleurt sterk uit met een donkere kop en witte lippen. De bittervoorn komt voor in allerlei stilstaande tot langzaam stromende wateren met plantenrijke oevers zoals sloten.

Infoblad Doelsoorten

Bittervoorn

April - augustus: zoetwatermossels

Bittervoorn tjes planten zich voort via zoetwatermossels. Het vrouwtje legt met haar lange legbuis de eitjes direct in een levende mossel. Deze zorgt voor een constante stroom water en voorziet de bittervoorn-eitjes van vers, zuurstofrijk water. Na het uitkomen blijven de jonge bittervoorn tjes in de mossel tot ze ongeveer een centimeter zijn.

Mei - augustus: waterplanten

Een rijke watervegetatie is voor met name jonge bittervoorn tjes erg belangrijk. Hier vinden ze beschutting tegen allerlei rovers, en vinden ze voedsel in de vorm van algen, zachte plantdelen en kleine ongewervelden.

Augustus - april: diepere delen

Na het paaiseizoen leven bittervoorn tjes in grote groepen, tot wel honderden dieren. In de winter zoeken ze de diepere delen van de sloten op.

Foto Saxifraga - Soren Berg



Het mannetje van de bittervoorn traint een zoetwatermossel door ertegenaan te tikken. Dat doet hij zo vaak dat de mossel niet meer dichtklapt als het vrouwtje haar eitjes erin wil leggen.

weetje



Foto Blikonderwater.nl

Wat kan ik doen voor de bittervoorn?

1. Schoon de sloot gefaseerd. Het beste is om elk jaar maar één kant van de sloot te schonen, aan de andere kant blijft de vegetatie staan waar de bittervoorns in kunnen opgroeien en voedsel kunnen zoeken.
2. Maak een slootplan. Het leefgebied van de bittervoorn bestaat uit het netwerk van allerlei sloten in een polder. Is de ene sloot ongeschikt, dan biedt een ander soelaas. Een meerjarig slootplan zorgt voor een gefaseerd schonen op bedrijfs- of polderniveau.
3. Gebruik een maaikorf of ecoreiniger en zorg ervoor dat de wortels van de planten intact blijven. Dan kunnen de planten weer goed uitgroeien. Dit heeft ook als voordeel dat de wortels de kanten verstevigen en de sloten minder snel dichtgroeien met ongewenste woekeraars.
4. Bagger voorzichtig en gebruik een baggerpomp zonder vleugels. Een al te dikke baggerlaag is niet gezond voor de sloot, dus ook voor het slootleven is baggeren (of uitscheppen met de maaikorf) belangrijk. Om dit zorgvuldig te doen is het nodig om de baggerpomp diep in de baggerlaag te steken, in het midden van de sloot. Het talud en de oeverzonde blijven zo gespaard bij de werkzaamheden. Begin bij een doodlopende watergang altijd aan het doodlopende eind. Is dit niet mogelijk, stop dan 15 meter voor het einde, en werk dan vanaf het einde weer naar het begin. Voer de werkzaamheden uit met een lage rijsnelheid, zodat waterdieren weg kunnen komen.
5. Zet stuwtjes zo nu en dan open. Het is belangrijk dat bittervoorns zich kunnen verplaatsen van de ene naar de andere sloot, zeker rondom de winter en aan het begin van het paaiseizoen.
6. Schoon sloten in de periode van 15 augustus tot 15 november en bij voorkeur in september.
7. Leg een natuurvriendelijke oever aan. Dit creëert paaiplaatsen, schuilplaatsen en extra voedselzoekgebied.
8. Plaats duikers onderwater en voorkom dat aan de benedenstroomse kant een waterval ontstaat. Dan kunnen de bittervoorns ook weer terug als ze er doorheen zijn gekomen.

Meer weten?

Zie www.boerennatuurveluwe.nl of neem contact op met je veldcoördinator.